

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0405U003737

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-10-2005

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кириленко Наталя Анатоліївна

2. Kirilenko Natalia Anatoliivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.05

Назва наукової спеціальності: Ботаніка

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 27-09-2005

Спеціальність за освітою: 07.070406

Місце роботи здобувача: Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова. Наукова частина

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: 65082. м. Одеса, вул. Дворянська, 2

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.001.14

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, 60, м. Київ, Київська обл., 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова.
Наукова частина

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: 65082. м. Одеса, вул. Дворянська, 2

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.29.01

Тема дисертації:

1. Морфо-функціональний стан яйцеклітини і зиготи в процесі їх розвитку у деяких квіткових рослин
2. Morfo-functional characteristics of development of egg cell and zygote of some angiosperms

Реферат:

1. Об'єкт дослідження: яйцеклітина і зигота *T. durum*, *T. aestivum*, *S. cereale* та *H. annuus*, як представників найбільш еволюційно розвинутих родин одно- і дводольних рослин. Мета дослідження: дослідити закономірності зміни об'ємів клітини, ядра та ядерця та їх співвідношень за розвитку яйцеклітини і зиготи у представників родин злакових і складносітхих та установити структурно-функціональні особливості цих клітин на підставі морфометричних показників. Методи дослідження: кастрація, запилення, темпоральна фіксація, приготування постійних мікротомних препаратів, морфометрія, цитохімія, варіаційно-статистична обробка. Теоретичні і практичні результати, новизна: вивчено морфологічні особливості процесу запліднення у *T. durum*, *T. aestivum*, *S. cereale* та *H. annuus* на послідовних стадіях проходження цього процесу. Визначено об'єми клітин, їх ядер та ядерця, величину ядерно-ядерцевого (ЯЯС) і ядерно-цитоплазматичного (ЯЦС) співвідношень та досліджено динаміку цих показників за розвитку яйцеклітини і

зиготи у даних видів. Виявлено, що об'єми клітини, ядра та ядерець, а також значення величин ЯЯС і ЯЦС в період дозрівання зиготи у цих видів змінюється. За спрямованістю змін об'ємів зиготи і її структурних компонентів у порівнянні з яйцеклітиною досліджувані види розрізняються. Морфометричні параметри зиготи розглядаються як інтегральні показники функціонального стану цієї клітини та її розвитку.

Досліджено характер змін морфометричних параметрів, ступінь накопичення нуклеїнових кислот і білка та особливості структурного стану хроматину в ядрах цих клітин. В яйцеклітині і зиготі цитохімічні реакції на конститутивні речовини (білки, нуклеїнові кислоти) схожі, а на запасні - розрізняються: в яйцеклітині і зиготі злаків запасними речовинами є, головним чином, крохмаль, а у *H. annuus* - ліпіди, більш енергетично багаті. Розроблено критерії непрямой оцінки функціональної активності клітини, використовуючи інтенсивність цитохімічних реакцій, об'єм клітин, їх ядер та ядерець, а також величину співвідношень - ЯЯС та ЯЦС. Ступінь упровадження: отримані в роботі дані впроваджені до навчального процесу кафедри ботаніки (окремі розділи курсів, присвячені біології індивідуального розвитку досліджуваних видів та ембріології рослин). Сфера використання: ботаніка.

2. Object of investigation: egg cell and zygote of *T. durum*, *T. aestivum*, *S. cereale* and *H. annuus*, as representatives most evolutionary advanced families one and dicotyledons plants. The purpose of research: to investigate laws of changes of volumes of a cell, a nucleus and nucleolus and their ratio in development egg cell and zygotes at representatives of families of cereals and compositae and to establish structurally functional features of these cells on the basis morfometrical parameters. Methods of research: castration, pollination, temporal fixing, preparation of constant microlanguid preparations, morfometry, cytochemistry, variation-statistical processing. Theoretical and practical results: The sizes of diameters of cell, nucleus and nucleolus of *T. durum*, *T. aestivum*, *S. cereale* and *H. annuus* zygote during its maturation have been measured; also the value of nucleus-to-nucleolus and nucleus-to-cytoplasmic ratio has been determined. Fluctuation of the cell, its nucleus and nucleolus volumes, also the value of nucleus-to-nucleolus and nucleus-to-cytoplasmic ratio during the period zygote maturation were detected. The investigation species is distinguished in zygote volume and its structural components unlike egg cell. The curves, showing percent ratio of these volumes to corresponding volumes of the egg cell, have two peaks. Fluctuation period of *T. durum*, *T. aestivum* and *S. cereale* are 4-6 hours, and the same period of *H. annuus* is near one hour. The investigated morfometrical parameters of zygote are discussed as integral factors of functional condition of zygote development. Cytochemical reactions on albumins and nucleic acids similar in the egg cell and zygote of investigation species. But reaction on store substance-different; starch and lipids were revealed in *T. durum*, *T. aestivu*, and *S. cereale*, and only lipids in *H. annuus*. Degree of introduction: the data received in work are introduced into educational process of faculty of botany (separate sections of rates which are devoted biology of individual development of the investigated kinds and plants embryology. Sphere of use: botany.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бланковська Тамара Пилипівна
2. Blankovskaya Tamara Philipovna

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кордюм Єлезавета Львівна
2. Кордюм Єлезавета Львівна

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Паршикова Тетяна Вікторівна
2. Паршикова Тетяна Вікторівна

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.12

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

